

รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่*

DEVELOPMENT MODEL OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE STRATEGIES OF WAT KU KHAM MUNICIPALITY SCHOOL, CHIANG MAI PROVINCE

ว่าที่ร้อยตรี ชลสิทธิ์ภักดิ์ กัญยาน

Lieutenant Shasitphiwat Kanyayon

โรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่

Wat Ku Kham Municipality School, Chiang Mai, Thailand

E-mail: shasit7.jk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและกำหนดกรอบกิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ 3. เพื่อนำรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ และ 4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 13 คน เครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 31 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบผสมวิธี (mixed methods) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviations) และนำเสนอผลการวิจัยโดยพรรณนาความ

* Received 30 August 2020; Revised 30 November 2020; Accepted 1 December 2020

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกู่คำ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายใน ขาดผลการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายของการดำเนินงาน ขาดการจัดทำฐานข้อมูล เครื่องมือสำหรับการประเมินความสำเร็จ ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร

ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายใน พบว่า ผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้น ผู้บริหารสามารถกำหนดโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีกับองค์กร เข้าใจบริบทของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกัน กำหนดและเสนอแนะแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้มาตรฐานตัวบ่งชี้เป็นหลัก

ผลการนำรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า บุคลากรทุกคนตระหนักในคุณค่า และความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ครูมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเกิดประสิทธิผล และมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานให้ตรงตามมาตรฐานของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ต่อการมีส่วนร่วมในพัฒนา กลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของบุคลากร พบว่า บุคลากรมีความพึงพอใจก่อนการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการใช้รูปแบบมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์, การประกันคุณภาพ, โรงเรียนเทศบาลวัดกู่คำ

ABSTRACT

This research aimed to 1. Study basic information and specify the activity framework in operating the internal quality assurance strategies of Wat Ku Kham Municipality School, Chiang Mai Province 2. Improve the development model of internal quality assurance strategies of Wat Ku Kham Municipality School, Chiang Mai Province 3. Implement the development model of internal quality assurance strategies in the operation of the internal quality assurance of Wat Ku Kham Municipality School,

Chiang Mai Province and 4) Evaluate the satisfaction of the development model of internal quality assurance strategies of Wat Ku Kham Municipality School, Chiang Mai Province. The population used in the study consisted of 13 teachers and educational personnel, 9 parents from parents' network, and 9 educational institution committees, totaling 31 people. The research was conducted by using the research and development process. The instruments used to collect the research data consisted of interview, observation, test and satisfaction questionnaire for people who were related to the development model of internal quality assurance strategies of Wat Ku Kham Municipality School, Chiang Mai. Mixed methods were used for data collection by collecting both quantitative and qualitative data. The statistics used for data analysis were content analysis, mean, standard deviation, and the results were presented by using description.

The research showed that:

Overall, the development model of internal quality assurance strategies of Wat Ku Kham Municipality School, Chiang Mai Province showed teachers and educational personnel lacked knowledge and understanding of internal quality assurance, lacked evaluation of the achievement of the operational goals, lacked a database tools for assessing the success in aspects of students, teachers and administrators.

The results of the development model of internal quality assurance strategies revealed that the administrators, teachers and educational personnel had knowledge and understanding, including working effectively for educational management which focused on the quality development of learners to have higher educational achievement. The administrators could set up a systematic management structure, create a culture that was a role model for the organization, understand the context of the school, listen to opinions, provide opportunities for teachers and educational personnel, board of educational administration and stakeholders getting together in defining and suggesting the guidance to develop the educational quality by mainly using the indicator standards.

The results of the implementation of the development model of internal quality assurance strategies in the internal quality assurance operation showed that all personnel realized the value and importance of educational quality assurance and understood the operation of internal quality assurance of the school. The teachers provided the effective learning experiences based on the student-centered learning. They had knowledge and clearly understood the operation in accordance with the

standards of educational institutions and the quality assurance of education. The results of personnel's satisfaction toward the internal quality assurance showed that the overall satisfaction was at the highest level. The satisfaction of all aspects had the average score at the highest level. The comparison of the satisfaction for personnel's participation in developing the internal quality assurance strategies showed that before using the model, the personnel's satisfaction was at a moderate level and after using the model, the personnel's satisfaction was at a high level.

Keywords: The strategy development model, Quality assurance, Wat Ku Kham Municipality School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะในหมวด 6 มาตราและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 มาตรา 48 มาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 51 กล่าวคือ มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในให้ถือว่าระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษาต้องกำหนดรับผิดชอบแต่ละระบบเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนการทำงานออกแบบประเมิน แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุงระบบให้ดีขึ้น โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรึกษาหารือ ฟังพินิจซึ่งกันและกันซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าทำได้สำเร็จ จะส่งผลให้การร่วมมือในการทำงานมีความเข้มแข็งและยั่งยืน ในส่วนของระบบทำงานที่ประกอบด้วย คู่มือระบบการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพต้องมีคู่มือระบบที่มีขั้นตอน วิธีการมาตรฐาน และบันทึกมาตรฐานที่ชัดเจน โดยคู่มือระบบนี้ต้องจัดทำโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษารับรู้และเห็นพ้องต้องกันที่จะทำตามระบบนั้นและการจัดการต้องอาศัยปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญคือ การสื่อสาร การกำกับติดตามและความร่วมมือของบุคลากรทุกคนโดยการสื่อสารบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษาให้เข้าใจตรงกัน และต้องเป็นการสื่อสารทางบวก ที่เสริมพลังร่วมมือในการทำงานตามระบบ และกระตุ้นให้มีการเรียนรู้การกำกับติดตามที่เป็นระบบต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อรายงานความก้าวหน้าของการทำงานที่ทำไปแล้วและช่วยกันพัฒนางานที่จะทำต่อไป ส่วนความร่วมมือของบุคลากรทุกคนใน

การดำเนินงานประกันคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้นความร่วมมือและการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีการบริหารจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานในสถานศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนเป็นเจ้าของระบบร่วมรับรู้ยอมรับ และลงมือทำงานตามขั้นตอน ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมดำเนินและเกิดทีมที่เข้มแข็ง (ไพรวล จันทรธนา, 2552)

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสาม ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อ พ.ศ. 2554 จากบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 สรุปผลการประกันคุณภาพภายนอก และสรุปข้อมูลจากผลการประกันภายในที่สถานศึกษาได้ประเมินตนเองไว้ มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านผลการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การใช้ภาษาที่ชัดเจนของครู การเปิดโอกาสให้เด็กตอบคำถาม อธิบายผลงาน เล่าเรื่องราวของตนเองและครอบครัว สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน หยิบหนังสือให้ผู้อ่านเล่าให้ฟัง รวมทั้งการจัดศูนย์หนังสือที่มีคุณภาพ ด้านบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาควรร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และเทศบาลนครเชียงใหม่ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาในอนาคตอันเกิดจากการขยายตัวของสถานศึกษาเขตเชียงใหม่ ที่จะส่งผลกระทบต่อด้านเสี่ยง ฝุ่นละอองและน้ำท่วมขังบริเวณวัดและโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่มี และด้านการประกันคุณภาพภายใน 1) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดกรอบงานให้ชัดเจนและให้ครอบคลุมการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) สถานศึกษาควรจัดทำยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุมการจัดการศึกษา

ดังนั้นผู้บริหารต้องเอาใจใส่ ตรวจสอบ กำกับและติดตามงานบริหารทุกงาน โดยความร่วมมือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความชัดเจนและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ให้ครบถ้วนควรพัฒนาตนเองด้านวิธีการที่หลากหลาย สถานศึกษาควรกระตุ้น ส่งเสริมให้คณะครูทุกคนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อจัดทำวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาของแต่ละชั้นเรียน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาทุกด้าน มีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่ จึงมีความสนใจต่อรูปแบบการพัฒนา

กลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบ ผลการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุง การดำเนินงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและกำหนดกรอบกิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อนำรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่

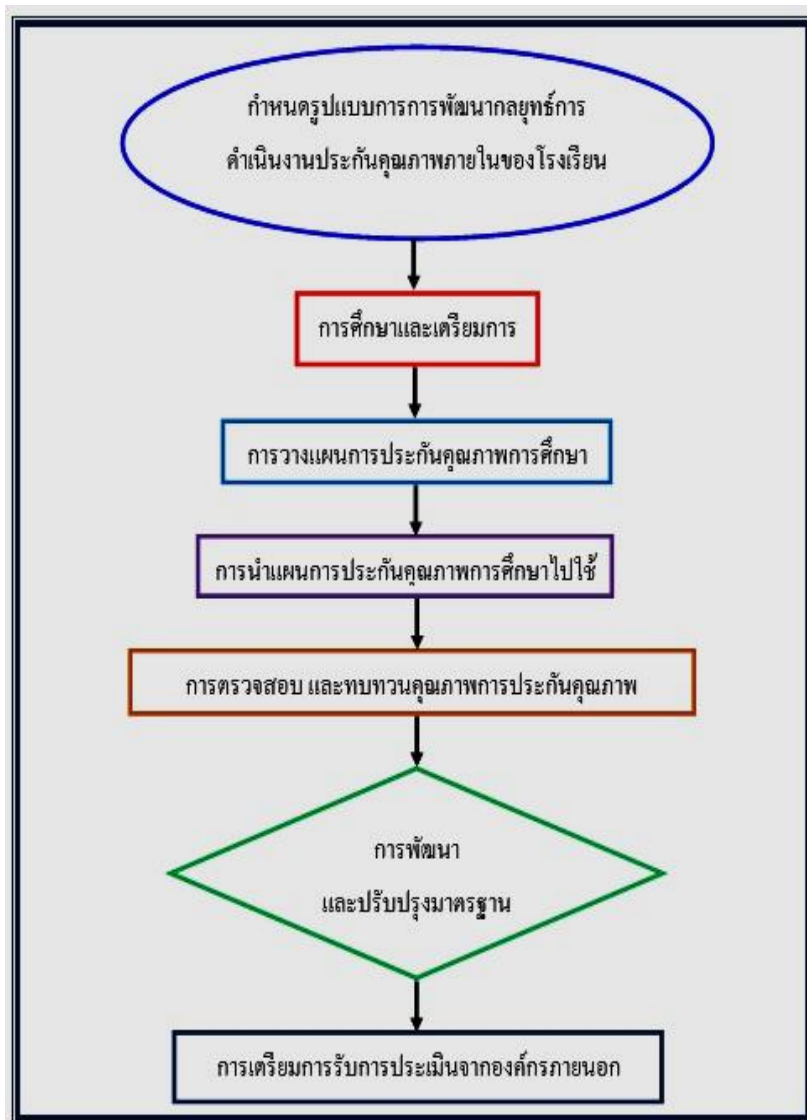
วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ครูช่วยผู้ปกครอง จำนวน 9 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 31 คน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและกำหนดกรอบกิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ 2) การพัฒนารูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ 3) การนำรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ 4) ประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย

จากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามและสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เกี่ยวข้องกับพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ครูจำนวน 13 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ครูช่วยผู้ปกครอง จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 31 คน พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนนั้นควรใช้ขั้นตอนในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและเตรียมการ
 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา
 ขั้นตอนที่ 3 การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้
 ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของ
 สถานศึกษา
 ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน
 ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 ของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การศึกษาและเตรียมการ การวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษา การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาและปรับปรุง มาตรฐาน และการเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำมีผู้บริหารและบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เข้าใจการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีกับองค์กร เข้าใจบริบทของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันเสนอแนะ กำหนดการแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้มาตรฐานตัวบ่งชี้เป็นหลัก เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาศักยภาพตนเองทั้งด้านความรู้และการจัดการเรียนการสอน รวมถึงโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีของโรงเรียนที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน ครอบคลุมทุกมาตรฐานตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด การนำผลการดำเนินงานและแนวทางในการพัฒนาเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อการตรวจสอบและพิจารณา ประชุมชี้แจงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบกับโรงเรียนนำผลการประเมินมาพัฒนาครู เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ วิชัย เจริญพระธรรมดี ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน มี 5 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแผนและปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียน มี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 4 จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน และการติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพภายใน มี 3 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องมี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี มี 4 กิจกรรม (วิชัย เจริญพระธรรมดี, 2555) สอดคล้องกับนริศ เชื่ออ่ำ ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภोजेरी

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญโดยรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในพบว่า โมเดลของระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความเหมาะสม 3) ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมมีความเหมาะสมเป็นไปได้และใช้ประโยชน์มากที่สุด เรียงลำดับได้ดังนี้ 1) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 4) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 5) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 8) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (นริศ เชื้ออ่ำ, 2556) สอดคล้องกับ ชนิตา พลายแก้ว ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการศึกษา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ทักษะด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ 2) ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ 3) ทักษะการบริหาร ได้แก่ ทักษะด้านการประเมินผล (X7) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X4) ทักษะด้านการศึกษา (X6) และทักษะด้านเทคนิค (X2) ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 68.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 0.82 + 0.38 (X7) + 0.14 (X4) + 0.16 (X6) + 0.15 (X2)$ (ชนิตา พลายแก้ว, 2562) สอดคล้องกับ Silman Fatos ที่ได้ศึกษากิจกรรมการประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาใน North Cyprus การศึกษานี้ได้มุ่งเป้าไปที่การตรวจสอบกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ผลการวิจัยพบว่า มีความพยายามอย่างจริงจังในเรื่องของการประกันคุณภาพแต่ก็ยังมีปัญหาบางอย่างในเรื่องของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการ เช่น กิจกรรมการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จำกัดการขาดการมีส่วนร่วมโครงสร้างพื้นฐานที่จำกัดและการสนับสนุนงบประมาณ สถานการณ์ทางการเมืองที่ขัดขวางกระบวนการประกันคุณภาพ และการศึกษานี้ยังแสดงให้เห็น

เห็นว่าการเรียนการสอนกระบวนการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ไม่ได้รับการพิจารณาให้เพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุง (Silman Fatos, 2012)

สรุป

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและกำหนดกรอบกิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ไม่มีผลการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายของการดำเนินงาน 2) ไม่มีการจัดทำฐานข้อมูล เครื่องมือสำหรับการประเมินความสำเร็จ ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร 3) ไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของงาน 4) ไม่มีผลสรุปความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งในระดับหน่วยงาน และระดับแผนพัฒนา

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาและเตรียมการ 2) การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 3) การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ 4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน 6) การเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

3. ผลการนำรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่ 1) บุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ข้อมูลในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป 2) บุคลากรร่วมกันวางแผนการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 3) ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองดี การมีส่วนร่วมจะช่วยให้พัฒนาโรงเรียนได้ดีขึ้น 4) ครูและนักเรียนได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและได้ให้ข้อตกลงพร้อมกันในการดำเนินงานแก้ปัญหา 5) ในสภาพของการเปลี่ยนแปลงสังคมและวิทยาการด้านต่าง ๆ ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ 6) ครูให้ความร่วมมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น มีความมั่นใจมีความพร้อมประเมินคุณภาพภายนอก

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่ 1) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจก่อนที่จะมีการใช้กลยุทธ์นั้น บุคลากรมีความพึงพอใจ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) หลังการใช้กลยุทธ์มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำข้อมูลสารสนเทศ ร่องรอยของการบันทึก และการเก็บรวบรวมเอกสารที่เป็นปัจจุบัน จะส่งผลดีในการนำผลงานไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง การพิจารณาเงินรางวัลที่เกิดขึ้นกับองค์กร และที่สำคัญผลจากการปฏิบัติในครั้งนี้มีประโยชน์ต่อลูกหลาน และนักเรียนในชุมชน

1.2 การนำระบบงานประกันคุณภาพไปใช้ บุคลากรทุกฝ่ายต้องมีความคิดเห็นคล้ายตามกัน เมื่อระดมความคิดเห็นและได้ข้อสรุปในการจัดทำและวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาแล้วทุกคนต้องร่วมมือกัน เสียสละเวลา แรงกาย และแรงใจ จึงจะทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จสิ่งสำคัญควรใช้เทคโนโลยีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องใช้องค์ประกอบต่าง ๆ มากมาย เช่น บุคลากรที่แตกต่างกัน เวลา เครื่องมือในการประมวลผล วัสดุ เพราะฉะนั้นแล้วครูจะต้องมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ หรือการประสานงานที่ดี จึงทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ในระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา การวางแผน และการปฏิบัติการถือว่าเป็นหัวใจหลักเปรียบเสมือนการทำงานต้องอาศัยความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสิ่งสำคัญ ทีมงานคือสิ่งจำเป็นเพราะฉะนั้นแล้วการบริหารงานในสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดการศึกษาพัฒนาบุคลากรในการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนางานสารสนเทศเพื่อการศึกษา นำเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบหากมีการประเมินคุณภาพการศึกษา ก็จะสามารถนำสารสนเทศที่จัดเป็นระบบระบบมาใช้ได้ทันที

2.3 ในระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาควรเน้นการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เจาะลงลึกเข้าไปเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เน้นการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และเกิดประโยชน์ขึ้นจริงกับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชนิตา พลายแก้ว. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน. ใน *วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นริศ เชื้ออ่ำ. (2556). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ไพรวัด จันทรัตน์. (2552). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารออมสิน สาขา จังหวัดสงขลา. ใน *ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิตสาขาพัฒนาสังคม*. คณะพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย เจริญพระธรรมดี. (2555). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- Silman Fatos. (2012). A Study on Quality Assurance Activities in Higher Education in North Cyprus. Buckingham: Open University Press.